Viggo Kampmanns tale ved Folketingets åbning

Taler
Viggo Kampmann
Statsminister

Dato
4. oktober 1960

Sted
Christiansborg

Høje folketing! I henhold til grundlovens §38 skal statsministeren i dette første møde i det nye folketingsår afgive en redegørelse for rigets almindelige stilling og de foranstaltninger, regeringen påtænker i den kommende tid,

Det er naturligt først at omtale de udenrigspolitiske forhold og Danmarks stilling i det internationale samarbejde.

Den storpolitiske udvikling i det forløbne år har kun i ringe grad opfyldt de forhåbninger, som man nærede ved begyndelsen af forrige folketingsår. Der består stadig betydelige modsætningsforhold i verden, i særdeleshed mellem vest og øst. Topmødet i Paris, hvortil så mange – også her i Danmark – havde sat deres lid, brød sammen, og forhandlingerne i 10 magts gruppen i Genève om nedrustningsproblemet blev afbrudt. Det er regeringens håb, at verdens nationer inden afslutningen af FNs 15. plenarforsamling vil finde udvej for en genoptagelse af disse drøftelser, og at navnlig de militært mere betydningsfulde magter vil handle ud fra det særlige ansvar, som påhviler dem i nedrustningsspørgsmålet. Det er tillige regeringens håb, at de stedfindende drøftelser i Genève om indstilling af forsøg med kernevåben i en nærmere fremtid vil kunne føre til et positivt resultat, der kan danne basis for en mere omfattende international aftale om indstilling af sådanne forsøg.

Danmarks medlemskab af De Forenede Nationer forbliver et hovedelement i Danmarks udenrigspolitik. Regeringen vil medvirke til at styrke FNs stilling som freds- bevarende og mæglende organ.

Et andet hovedelement i Danmarks udenrigspolitik er vort medlemskab af NATO. Regeringen tillægger sammenholdet mellem Atlantlandene såvel på det politiske som på det forsvarsmæssige område afgørende betydning. Danmark vil fremdeles yde sit bidrag til løsning af de fælles opgaver. Inden for NATO som andre steder, hvor Danmark har medindflydelse, vil regeringen søge at fremme alle bestræbelser for at opnå en mindskelse af spændingen i verden.

Regeringen betragter det som betydningsfuldt, at Danmark efter bedste evne deltager i det internationale arbejde til fordel for udviklingslandene. Disse lande, ikke mindst den række af stater i Afrika og andre steder, som i den nyeste tid har opnået selvstændighed, eller som står over for at blive selvstændige, har et umådeligt behov for bistand. Det vil i høj grad bidrage til at fredeliggøre verden, at de industrialiserede lande gør en ekstraordinær indsats for at hjælpe udviklingslandene.

Danmark er – i forhold til sin størrelse – blandt de betydeligste bidragydere til FNs programmer for teknisk bistand – ikke blot i kontante bidrag, men også ved at afholde kursus her i landet, modtage stipendiater og ved at udsende eksperter.

Selvom denne indsats bliver påskønnet af FN og udviklingslandene, er det imidlertid regeringens opfattelse, at Danmark har pligt og evne til at yde endnu mere. At udviklingslandene gerne tager imod hjælp fra Danmark, fremgår af det stigende antal anmodninger om bistand. Regeringen påtænker derfor at fremlægge forslag, som ikke alene tilsigter en forhøjelse af bidragene til FNs programmer for teknisk bistand, men som også vil åbne mulighed for, at Danmark yder direkte støtte til områder og lande, hvor vi har særlige forudsætninger derfor. Regeringen er interesseret i at styrke de nordiske landes samarbejde også på dette område.

Regeringen agter endvidere at fremsætte forslag om, at Danmark ratificerer overenskomsten om Den internationale Sammenslutning for økonomisk Udvikling, som i nær tilknytning til Den internationale Bank skal kunne yde lån på lempelige vilkår til udviklingslandene.

Danmark vil fortsat aktivt deltage i det internationale samarbejde på videnskabelige, kulturelle og sociale områder inden for De Forenede Nationer, Europarådet og NATO. Ud over den danske regerings normale pengebidrag til det internationale humanitære samarbejde er der i år bevilget et ekstra beløb til supplering af de betydelige midler, der er indsamlet i befolkningen i anledning af verdensflygtningeåret. Endvidere har Danmark på FN s opfordring bistået befolkningen i Congo bl.a. ved levering af levnedsmidler og ved, at der er stillet et mindre antal befalingsmænd, læger, sygeplejersker og teknikere til rådighed for FN-styrken i Congo.

Danmarks deltagelse i det internationale samarbejde om atomenergiens fredelige udnyttelse inde for Den internationale Atomenergiorganisation og i OEEC vil blive fortsat.

Regeringen beklager, at De Forenede Nationers anden konference om retsordenen på havet blev afsluttet, uden at der opnåedes enighed om de betydningsfulde spørgsmål om søterritoriets udstrækning og om fiskerigrænser. Når der måtte være grundlag herfor, er regeringen rede til at deltage i nye forhandlinger på regional eller anden basis, men kan ikke lade ønsket om sådanne forhandlinger hindre løsningen af egne problemer. Konferencens forløb har bestyrket den opfattelse, at et rent 12 mils fiskeriterritorium ved Færøerne og Grønland er en rimelig ordning, og regeringen vil tilrettelægge sin politik i overensstemmelse hermed.

Danmark vil yde energisk støtte til de i foråret 1960 indledte bestræbelser for at omdanne Organisationen for europæisk økonomisk Samarbejde – OEEC – således, at dens målsætning og virksomhed kan svare til de som følge af den økonomiske udvikling ændrede krav og muligheder, og således, at dens medlemskreds udvides med Amerikas Forenede Stater og Canada. Den internationale handels frigørelse, også for landbrugsvarer, vil stadig være et af de mål, den danske regering vil forfølge i dette samarbejde.

Danmark vil fortsat tage del. i det arbejde, der udføres inden for Europarådet, og vil støtte den rådgivende forsamlings forslag om oprettelsen af en konsultativ parlamentarisk forsamling i forbindelse med det nye OECD.

Regeringen vil aktivt deltage i arbejdet med at hidføre en bred, fælleseuropæisk løsning af problemerne vedrørende de to markedsdannelser: Det europæiske økonomiske Fællesskab og Den europæiske Frihandelssammenslutning. Alle sådanne bestræbelser – det være sig inden for de internationale organisationer

eller ved direkte forhandling mellem repræsentanter for de to markedsgrupper – må hilses velkommen. Der må lægges særlig vægt på at sikre, at dansk landbrugs store eksportinteresser over for begge markedsgrupper tilgodeses på tilfredsstillende måde.

Danmarks indtræden i Den europæiske Frihandelssammenslutning må ses som et udtryk for ønsket om på alle områder at fjerne skrankerne for handelen mellem verdens lande. Afviklingen af de resterende importrestriktioner vil blive videreført efter den ved Danmarks indtræden i frihandelssammenslutningen fastlagte plan. Danmark deltager i den inden for Den almindelige Overenskomst om Told og Udenrigshandel, GATT, nylig påbegyndte toldkonference, der bl.a. behandler spørgsmålet om Det europæiske økonomiske Fællesskabs ydre toldtarif og spørgsmålet om eventuelle almindelige toldsænkninger. Interessen samler sig især om en nedsættelse såvel af Det europæiske økonomiske Fællesskabs ydre toldtarif som af de amerikanske toldsatser.

Efter Danmarks indtræden i frihandelssammenslutningen har de nordiske regeringer med tilslutning af Nordisk Råd udtalt enighed om, at der fortsat findes gode forudsætninger for et nærmere økonomisk samarbejde mellem de nordiske lande på en række områder, herunder varetagelsen af landenes handelspolitiske interesser.

Også de bl.a. fra dansk side fremsatte forslag til praktisk samarbejde mellem de nordiske

landes repræsentationer i udlandet, især i Afrikas nye stater, vil blive søgt

fremmet.

De nordiske regeringer har i overensstemmelse med Nordisk Råd og de nordiske parlamenter udnævnt en permanent ministerkomité. Denne består af et regeringsmedlem for hvert af Nordens fem lande og har til opgave at søge det økonomiske samarbejde fremmet mest muligt under samvirken med Nordisk Råds økonomiske komite.

Det er regeringens hensigt at fremsætte forslag om, at Danmark ratificerer den i 1951 undertegnede handels-, skibsfarts- og venskabstraktat mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater.

Også med hensyn til skibsfart og luftfart vil regeringen i samarbejde med Norge og Sverige og andre ligesindede lande fortsætte sin hidtidige liberale linje. Det er regeringens håb, at det efterhånden vil blive erkendt, at en protektionistisk skibsfarts- og luftfartspolitik skader den internationale handel og den mellemfolkelige forståelse.

Den i oktober 1957 nedsatte kommission til overvejelse af udenrigstjenestens organisation og virksomhed ventes at afslutte sit arbejde i oktober måned. På grundlag af kommissionens betænkning vil der blive fremsat forslag til en ny lov om udenrigstjenesten og til en revision af tjenestemandslovgivningens bestemmelser om udenrigstjenesten.

I Sydslesvig har de sidste års rolige udvikling kunnet fortsætte. På en række ansvarsfulde ledende poster inden for de danske organisationer er nye mænd rykket frem, men kursen er den samme. Regeringen værdsætter højt de dansksindede sydslesvigeres trofasthed og vil som hidtil støtte det folkelige og kirkelige arbejde i Sydslesvig.

Regeringen har i det forløbne år støttet bestræbelserne for at udvikle Færøernes erhvervsliv og vil fortsat medvirke til denne udvikling. Egnsudviklingslovens ikrafttræden på Færøerne vil her være af betydning.

I tilslutning til den i 1959 indførte folke- og invalidepensionsordning for Færøerne er der i 1960 gennemført love for Færøerne om offentlig forsorg, om børneforsorg og om børnebidrag til enlige forsørgere m.v. Den sociale lovgivning er hermed bragt på linje med den tilsvarende lovgivning i den øvrige del af riget.

Regeringen tillægger det stor betydning, at der sker en udbygning og modernisering af folkeskolen på Færøerne. Der er for Færøernes lagting fremlagt forslag til lov om en ny skoleordning, som forhåbentlig vil kunne fremsættes for folketinget i løbet af dette folketingsår. Ligeledes påtænkes fremsat forslag om en seminarielov.

Kongen og dronningen foretog i juli måned ledsaget af tronfølgeren en rejse til Vestgrønland. En lang række byer og udsteder blev besøgt, og rejsen understregede på ny det stærke samhørighedsforhold imellem Grønland og det

øvrige Danmark.

Grønlandsudvalget af 1960, hvori adskillige grønlændere har sæde, har besøgt Grønland og foretager en dyberegående undersøgelse af Grønlands økonomiske, politiske og administrative problemer og af mulighederne for yderligere privat erhvervsvirksomhed i Grønland.

Arbejdet med udbygning af det grønlandske samfund i kulturel, social og erhvervsmæssig henseende vil i øvrigt blive fortsat.

Efter vedtagelsen af den nye lov om forsvarets organisation er der arbejdet med at bringe såvel det samlede forsvars øverste kommandoorganisation som de enkelte værns organisation i overensstemmelse med lovens styrkemæssige forudsætninger.

Reduktionen af den militære tjenestetid vil blive gennemført, efterhånden som det fornødne antal faste frivillige melder sig, og der er derfor lagt megen vægt på at fastlægge betingelserne for de frivilliges ansættelse. Der er nu skabt klarhed om de pågældendes antagelsesvilkår, navnlig deres løn- og bonusordning. Endvidere er der arbejdet med at tilrettelægge form og indhold af den erhvervsbetonede civile uddannelse, som agtes tilbudt det frivillige personel.

Med virkning fra 1. maj i år gennemførtes en forhøjelse af de indkaldte

værnepligtiges løn, og om kort tid ventes de værnepligtiges adgang til billigrejser udvidet.

Det danske forsvar har atter i det forløbne år fra USA og Canada modtaget militær udrustning og anden hjælp til betydelige beløb. Herigennem og ved den aftale, der er indgået mellem den danske og den amerikanske regering om et fællesfinansieret skibsbygningsprogram, er der ydet Danmark værdifuld bistand til opretholdelse af forsvaret. De første af de af programmet omfattede skibe ventes færdige i løbet af det kommende år. Herudover vil bygning af et antal skibe til søværnet være nødvendig til opfyldelse af forsvarslovens mål.

Den ved forsvarsordningen forudsatte modernisering af værnenes bevæbning vil i øvrigt nødvendiggøre fremskaffelse af betydelige mængder af materiel og anden udrustning i de kommende år, enten i form af leverancer inden for våbenhjælpen eller ved produktion her i landet.

Forvaltningsnævnets arbejde for igennem rationalisering inden for forsvaret at opnå besparelser vil blive fortsat. Den militære brødfabrik vil blive nedlagt, og der forhandles om en sammenlægning af rigshospitalet og militærhospitalet.

Regeringen har beluttet [SIC] fortsat at bidrage til De Forenede Nationers internationale beredskabsstyrke i det nære østen. Personellet vil som hidtil blive udvalgt på frivillig basis.

Der er i de senere år gennemført en revision af væsentlige dele af den sociale lovgivning og foretaget en udbygning af denne. Som sidste led i denne revision af socialreformen vil der blive forelagt forslag til en rationalisering inden for loven om offentlig forsorg.

Regeringen vil stille forslag om forbedringer i lovgivningen om folke- og invalidepension. Det vil blive foreslået at forhøje grundbeløbene fra 1. april 1961 og at hæve pensionerne i zone III til samme beløb som i zone II samt at forhøje invaliditetstillægget. Endelig vil der for tiden indtil 1. april 1961 blive foreslået udbetalt et engangsbeløb.

Der vil på grundlag af straffelovskommissionens betænkning blive fremsat forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov navnlig vedrørende lovens regler om ungdomsfængsel og betingede domme. I forbindelse hermed vil der blive fremsat forslag til en række mindre ændringer i retsplejelovens regler vedrørende strafferetsplejen.

Loven om folketingets ombudsmand vil blive forelagt til revision.

Med henblik på at opnå forenklinger og besparelser i centraladministrationen har regeringen nedsat udvalg til at gennemgå den centrale statsforvaltnings opbygning og til at overveje muligheden for supplerende uddannelse af tjenestemænd og disses ansættelsesvilkår.

Danmarks økonomiske situation har fortsat udviklet sig gunstigt. Der er nået frem til fuld beskæftigelse. Produktion og eksport har været stærkt stigende. Opsparing og investeringer har vist betydelig fremgang. Samtidig er der stort set opretholdt prisstabilitet.

Som følge af den stigende økonomiske aktivitet og den mindre gode høst i 1959 formindskedes valutabeholdningens 1600 mill. kr. i løbet af efteråret og foråret med 400 mill. kr., men i de sidst forløbne måneder er der atter indtrådt en stigning. Lagerbeholdningerne er øget i årets løb.

Forbruget har fortsat været stigende og er nu for befolkningen som helhed ca. 15 pct. større end for 3 år siden.

Der er sket mindre forhøjelser af priserne på en del råvarer, og bytteforholdet over for udlandet er bl.a. derfor forringet noget.

Industri, håndværk, handel og transport har som helhed haft gode kår, og på flere områder har den tilstedeværende kapacitet ikke været tilstrækkelig for den planlagte produktion. Dette gælder både for det erhvervsmæssige byggeri og boligbyggeriet.

For at sikre ligevægt mellem iværksat byggeri og arbejdskraft blev det i sidste halvdel af 1959 nødvendigt at begrænse igangsættelsen af visse former for erhvervsbyggeri, samtidig med at der vistes stor tilbageholdenhed med igangsættelse af offentligt byggeri.

I begyndelsen af dette år blev det tillige nødvendigt midlertidigt at begrænse påbegyndelsen af nyt boligbyggeri inden for de områder, hvor mangelen på arbejdskraft skabte de største vanskeligheder. I løbet af foråret har man allerede kunnet lempe en række af de indførte begrænsninger i boligbyggeriet.

Regeringen har bestræbt sig for at øge byggeriets kapacitet gennem større vinterbyggeri, ved udvidelse af det utraditionelle boligbyggeri samt ved at fremme byggeriets rationalisering gennem støtte til uddannelsen af håndværkerkonsulenter.

Disse spørgsmål er blevet behandlet i nær kontakt med arbejdsmarkedets organisationer, og det er regeringens håb, at alle kredse inden for byggeriet fordomsfrit vil medvirke til løsningen af de her foreliggende betydningsfulde opgaver.

Der blev i 1959 færdiggjort 26000 beboelseslejligheder, og tallet vil for indeværende år efter alt at skønne blive noget større.

Inden for det støttede boligbyggeri vil man søge at fremme byggeriet i områder, hvor der er tale om en ekstraordinær erhvervsmæssig udvikling, ligesom der vil blive lagt øget vægt på erstatningsbyggeri for saneringsramte og på byggeri, hvori der indrettes boliger for mindstbemidlede.

Bygningen af nye kirker vil blive fortsat i det omfang, forholdene på arbejdsmarkedet gør det muligt.

Trods den stærke økonomiske aktivitet kan der i visse egne navnlig i vinterhalvåret forekomme arbejdsløshed, og der vil derfor fortsat være behov for beskæftigelsesarbejder.

Loven om udbyttedeling og oprettelse af sociale fonds vil blive forelagt folketinget til revision. Ikke mindst i en tid, der er præget af stigende indtjeningsmuligheder både for virksomhederne og for de i virksomhederne beskæftigede, er det vigtigt, at så mange som muligt får interesse i at bidrage til opsparing og investering.

Landbrugets produktion og eksport har været i fortsat stigning, men erhvervet må stadig arbejde under trykket af udlandets importspærringer og tilskudspolitik. Baconpriserne samt kød- og ostepriserne har nogenlunde holdt sig på det foregående års niveau, medens det sidste halvår har medført et urovækkende fald i smørpriserne, der dog nu synes standset. Også ægpriserne har i årets løb bevæget sig på et lavere niveau end i det foregående år.

Landbruget har derfor trods øget produktion kun opnået en beskeden forøgelse af salgsindtægterne.

Siden 1. juli har landbruget nydt godt af den halvering af den engelske bacontold, der gennemførtes i henhold til aftalerne i forbindelse med tilslutningen til frihandelsområdet.

Regeringen lægger afgørende vægt på at opnå en væsentlig forlængelse af den flerårige dansk-tyske aftale, som kan sikre en tilfredsstillende afsætning af landbrugsprodukter frem i tiden.

Mangeårige drøftelser om landbrugets kreditforhold er afsluttet med oprettelsen af et tredjeprioritetsinstitut for landbrugsejendomme, og der er stillet statsmidler til rådighed for det mindre landbrugs indkøbsforeninger til udlån til køb af traktorer og andre maskiner. Statens udlån til landvinding og grundforbedring vil blive fortsat.

Der vil i lighed med tidligere år blive fremsat forslag til love om udlån til oprettelse og supplering af husmandsbrug og opførelse af arbejderboliger på landet, og der vil blive fremsat forslag til lov om veterinærvæsenet samt om udøvelse af dyrlægegerning.

Søfarten har været underkastet hård konkurrence på fragtmarkederne, men har dog formået at opretholde sin indtjening og undgået væsentlig forøgelse af oplægningerne. Fragtraterne har i den seneste tid vist en svag bedring.

Der har fortsat været en stigning såvel i fangst som i afsætningen af konsumfisk, medens industrifiskeriet har været noget mindre end sidste år.

I det forløbne folketingsår er der gennemført en omfattende og betydningsfuld økonomisk lovgivning. Der er her særlig grund til at fremhæve, at med afviklingen af importreguleringen og moderniseringen af toldlovgivningen er den epoke i landets handelspolitik afsluttet, som begyndte i 1932 under den store krise. Vareforsyningsdirektoratet ophævedes den 1. april i år, og den sidste rest af importregulering vil efterhånden blive afviklet.

Med folketingets vedtagelse af Danmarks tilslutning til frihandelsområdet er en ny epoke indledt.

Den i foråret gennemførte liberalisering og de toldreduktioner, som gradvis iværksættes som led i Danmarks deltagelse i det europæiske frihandelsområde, vil medvirke til at stabilisere pris- og avanceniveauet.

Frigørelsen af den europæiske handel vil medføre en øget konkurrence for en del

virksomheder, men samtidig åbne nye afsætningsmuligheder for andre. Den nødvendige omstillingsproces lettes af højkonjunkturen.

Denne tilpasningsproces til de friere europæiske markedsforhold, som for danske erhverv er en forudsætning for økonomisk fremgang i de kommende år, er hidtil forløbet tilfredsstillende. Investeringerne i industrien er større end nogen sinde, og også i handel og håndværk gennemføres rationaliseringer. Det omfattende erhvervsbyggeri er et udtryk herfor, men også anskaffelserne af maskiner og moderne materiel ligger på et meget højt niveau. Erhvervslivet synes i stigende grad præget af vilje til at finde nye veje til styrkelse af konkurrenceevnen. Stabiliteten i den økonomiske politik og de i 1957 gennemførte skatteregler vedrørende erhvervenes afskrivninger og henlæggelser til investeringsfonds har dannet en gunstig baggrund for disse bestræbelser. Den gennemførte ændring af aktieselskabsbeskatningen indebærer også en lettelse for erhvervene.

For at fremme samhandelen med udlandet er det tanken i den nærmeste fremtid at udsende et antal handelsattacheer.

Oprettelsen af Danmarks erhvervsfond, der skete med henvisning til de skærpede konkurrencevilkår for danske erhverv, har betydet udvidede rammer for ydelse af eksportkreditgarantier, ligesom støtten til de øvrige eksportfremmende og produktivitetsfremmende foranstaltninger er øget.

Der er for nylig af erhvervsfondens midler stillet et beløb til rådighed til uddannelse af en række konsulenter, der skal bistå med effektivisering af

håndværksvirksomheder.

Licitationskommissionen ventes at kunne afslutte sit arbejde i indeværende folketingsår.

I de foregående folketingsår er arbejdet med en reform af vort indkomstskattesystem videreført. Der er gennemført proportionalskat i bykommunerne og i forskellige bymæssige landkommuner, og kredsen af indkomstskatteydere, der inden for statsbeskatningen beskattes efter samme princip, er udvidet, Den væsentlige del af erhvervsskatten er afviklet, og endelig har der fundet en betydelig forenkling sted i beskatningen af aktieselskaber.

Regeringen finder, at tiden nu er inde til at søge dette arbejde afsluttet med en endelig reform af indkomstskatten til staten

Det bør tilstræbes, at skatten beregnes som proportionalskat for en større del af skatteyderne, hvorved beskatningen af merindtægt, blandt andet ved overarbejde, vil blive lempet. Problemet om sambeskatningen og om et rimeligt forhold mellem beskatningen af gifte og enlige vil da også være løst for størstedelen af disse skatteydere.

I øvrigt er det hensigten at foretage en lang række forenklinger af indkomstskatten, hvorved mulighed åbnes for, at den kan opkræves samtidig

med, at indkomsten indtjenes.

Det vil være naturligt samtidig at forenkle formueskatteberegningen og blandt andet af hensyn til de nye vurderinger af fast ejendom at hæve grænsen for formueskattepligten.

I overensstemmelse med de forhandlinger, der har fundet sted i forbindelse med den gennemførte forenkling af aktieselskabsskatten, vil der da også blive fremsat forslag om ændringer i beskatningen af kooperative selskaber og foreninger.

For at opnå udligning af den store forskel i den kommunale ejendomsbeskatning agter regeringen at fremsætte forslag om en reform af den amts- og sognekommunale ejendomsbeskatning, en reform, der tilsigter statens og kommunernes overtagelse af hovedparten af de beløb, der hidtil er udskrevet som amtskommunal grundskyld. Endvidere vil man foreslå en fiksering af de amts- og sognekommunale bygningsskatter svarende til, hvad der allerede gælder i hovedstaden og købstæderne.

For at lette gennemførelse af denne reform og samtidig give såvel by- som sognekommuner visse lettelser i byrdefordelingen vil regeringen foreslå, at staten overtager kommunernes direkte andel af folkepensionen.

Forslaget om vilkår for salg af jord i offentlig eje vil blive genfremsat.

For den offentlige anlægsvirksomhed, der har så stor betydning for den produktive udvikling, vil de vigtigste opgaver foreligge inden for trafik, kraftforsyning, sundhedsvæsen og uddannelse.

Regeringen vil i det kommende folketingsår fremlægge en samlet oversigt over og en vurdering af de mange store trafikopgaver, som forestår, og som i de næste årtier vil lægge beslag på væsentligt større beløb end hidtil.

Moderniseringen og rationaliseringen af statsbanerne, særlig ved øget mekanisering, vil blive fortsat for at nedbringe omkostningerne. Lovforslag vedrørende udbygningen af S-banerne vil blive genfremsat.

Den meget stærke vækst i motorkøretøjernes antal vil nødvendiggøre en hurtigere

udbygning af landets hovedfærdselsårer.

Regeringen vil tilstræbe, at der i samarbejde med hovedstaden og dens omegnskommuner nu træffes afgørende beslutninger vedrørende

udviklingsproblemerne i det storkøbenhavnske område. Forslaget til lov om planlægning af området ved Køge Bugt vil blive genfremsat.

Loven om egnsudvikling vil blive taget op til revision på baggrund af de indvundne erfaringer med henblik på at styrke og udvikle den erhvervsmæssige udbygning i de egne af landet, hvor den industrielle udvikling har været svagest.

Bestræbelserne for at sikre vore kyster og skove og andre naturværdier mod planløs og skæmmende bebyggelse vil blive fortsat.

Udviklingen foregår så hastigt, at regeringen finder det påkrævet, at der allerede nu finder en ny revision sted af naturfredningsloven, blandt andet med henblik på at imødegå den stærkt tiltagende spekulationsprægede udnyttelse af landets naturværdier. Dette må haves for øje også i forbindelse med den samordning af trafikkens og bebyggelsernes udvikling, som vil være nødvendig.

På undervisningsområdet vil byggeudgifterne være stigende over en lang årrække. Både for folkeskolen, gymnasieskolen, de forskellige erhvervsskoler samt universiteter og andre højere læreanstalter foreligger et meget stort behov for udvidelser og modernisering. Den påbegyndte opførelse af den nye tekniske højskole på Lundtoftesletten vil strække sig over de næste 10 år, og beslutning om udvidelse af landbohøjskolen må træffes i dette folketingsår. For det kgl. bibliotek og statens museum for kunst forberedes i øjeblikket omfattende udvidelser og ombygninger.

Omlægningen af undervisningen for handels- og håndværkerlærlinge i forbindelse med overgangen til dagskoleundervisning, gennemførelsen af en række nye tekniske uddannelser samt indførelsen af erhvervsbetonet undervisning i folkeskolens 8.-9. klasser, ved ungdoms- og aftenskolerne og ved forsvarets civilundervisning samt endelig iværksættelsen af en egentlig uddannelse for ikke-faglærte har medført et øget behov for heltidsbeskæftigede faglærere. En pædagogisk uddannelse af lærere for de nævnte uddannelsesformer må derfor gennemføres i den kommende tid.

Der vil for hele undervisningsområdet blive fremlagt en samlet dispositionsplan for de nærmest kommende år. Der er her tale om investeringer med virkninger på meget lang sigt. Det er regeringens opfattelse, at den økonomiske situation i dag muliggør en ekstraordinær indsats, som vil kunne få uvurderlig betydning for de vilkår, hvorunder næste generation skal leve. Den tekniske udvikling drives frem af de store lande, både i den vestlige og østlige verden, med langt større økonomisk indsats end nogen sinde tidligere. For Danmark er det afgørende, at vi kan følge med i denne udvikling og give vor ungdom den bedst mulige udrustning med hensyn til viden og færdigheder. Den stærke tilstrømning af unge til alle undervisningsområder vidner om, at der er en stærk interesse herfor, og at man i stigende grad forstår, at en god uddannelse er den sikreste vej til stabil beskæftigelse og højere levefod.

Loven om erhvervsvejledning må revideres blandt andet på baggrund af bestemmelserne om erhvervsorientering i skolelovene af 1958. De mange nye former for uddannelse, der er tilrettelagt i de senere år, gør det særlig nødvendigt at kunne bistå både unge og ældre i valget af uddannelse og erhverv, så den enkeltes evner kan komme til fuld udfoldelse og arbejdsstyrken omstilles efter skiftende vilkår for erhvervslivet.

Store reformer er allerede gennemført i skolens struktur og i erhvervsuddannelsen af teknikere og ufaglærte. Dette reformarbejde må videreføres også med henblik på at sikre en smidig tilpasning af uddannelsesvilkårene til den erhvervsmæssige udvikling.

Samtidig er regeringen opmærksom på den kulturelle brydning, som den stærke industrialisering og byernes vækst indebærer. Ved tilrettelægningen af undervisningen i skolerne må der tages hensyn dertil, og der må lægges den største vægt på, at undervisningens almene karakter fastholdes. De menneskelige værdier må ikke fortrænges af en ensidig betoning af tekniske færdigheder.

De sidste tre år har bragt landet et usædvanligt økonomisk opsving. Det vil være hovedmålet for regeringens bestræbelser at sikre den fortsatte fremgang.

Regeringen tillægger det den største betydning, at den opnåede valutariske konsolidering og stabiliteten i priserne opretholdes.

Nye overenskomstforhandlinger er umiddelbart forestående. Det er regeringens håb, at forhandlingerne kan føres til afslutning med et resultat, der kan sikre ro på arbejdsmarkedet og opretholde balancen i samfundsøkonomien.

Hvilken yderligere vækst der kan nås i produktion og levestandard, vil i første række bero på arbejdsstyrken, på produktiviteten og på konkurrenceevnen.

Den øgede tilgang til arbejdsmarkedet af unge fra de store årgange kan nu mærkes. Under den høje beskæftigelse vil mulighederne for derudover at drage yderligere arbejdskraft ind i produktionen være begrænsede. Det vil fortsat være en opgave at udnytte disse begrænsede muligheder, så alle arbejdskraftreserver kan nyttiggøres i produktionen.

På længere sigt vil udbygningen af uddannelsen og den videnskabelige og tekniske forskning være afgørende faktorer. Det offentlige må også bistå erhvervene ved at løse de store opgaver vedrørende trafik og kraftforsyning.

Udformningen af statens budget- og skattepolitik har været et væsentligt middel til at sikre den økonomiske stabilitet, og regeringen vil fremdeles lægge vægt på, at skattepolitikken samordnes med de øvrige vigtige faktorer i den økonomiske politik.

Som følge af den stærke velstandsstigning må det imidlertid påregnes, at statens indtægter ved uændrede skattesatser efterhånden vil stige en del stærkere end udgifterne. I takt hermed og i det omfang, hensynet til landets samlede økonomi tillader det, mener regeringen, at indtægtsbeskatningen må lempes i forbindelse med en forenkling af dens beregning og opkrævning. Man har herved tillige for øje, at en sådan reform vil styrke interessen for at opnå øgede indtægter.

Folketinget vil i de kommende folketingsår blive stillet over for løsningen af så store opgaver, at det vil få afgørende betydning for den økonomiske og kulturelle udvikling og dermed for befolkningens fremtidige levevilkår.

Regeringen må under disse forhold anse det for ønskeligt, at der gives befolkningen lejlighed til at tilkendegive sin mening om den politik, der er ført af regeringen, samtidig med at der kan ske en afklaring i befolkningen med hensyn til dens indstilling over for fremtidens opgaver.

Regeringen agter derfor at indstille til kongen, at der udskrives valg til folketinget den 15. november i år.

Det er regeringens tro, at der også herigennem vil blive skabt den bedste baggrund for en rolig og saglig behandling af regeringens forslag. Regeringen vil i det kommende lovgivningsarbejde tilstræbe størst mulig samling i folketinget.

Lad os indlede vort arbejde i folketinget med at udbringe et leve for vort fædreland, Danmark.

Danmark leve!

(Statsministerens opfordring besvaredes med et trefoldigt hurra).

Kilde
folketingstidende.dk

Kildetype
Dokumentation på online medie

Tags
Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1960